

Testovi za ispitivanje govora i jezika

- Trijažni artikulacioni test
- Globalni artikulacioni test
- Test za ispitivanje shvatanja govora
- Test za ispitivanje jezičke sposobnosti
- Test za ispitivanje jezičkog zapamćivanja i samostalnog prepričavanja
- Ispitivanje rečničkog fonda
- Test za ispitivanje verbalnog pamćenja

TRIJAZNI ARTIKULACIONI TEST (TAT)
(Dj. Kostić, S. Vladisavljević)

reči	+	±	-	primedba
i – vidi				
e – bebe				
a – mama				
o – voda				
u – buba				
p – pada				
b – baba				
t – tata				
d – deda				
k – koka				
g – guma				
c – cica				
ć – ćebe				
đ – đak				
č – čelo				
dž – džep				
f – fes				
v – voz				
s – seka				
z – zima				
š – šuma				
ž – žaba				
h – hodi				
j – jaje				
r – riba				
m – moj				
n – noga				
nj – njiva				
l – lice				
lj – ljudi				

- Može se izraziti broj i vrsta oštećenih glasova, a primenom
- Globalnog artikulacionog testa i stepen oštećenja.
- Sastoji se od 30 reči.
- Posmatrani glas označen odgovarajućim slovom ispred reči
- (vokali u prvom slogu, a konsonanti na početku reči).
- Ukoliko su u reči dva ista glasa procenjuje se samo izgovor prvog

reči	+	±	-	primedba
	dobri glasovi	s jedva primetnim odstupanjem	oštećeni, jedva razumljivi, ne postoje	

- Reč se može ponoviti 2 do 3 puta, a beleži se najadekvatniji odgovor.
- Skoruje se zbir dobrih, graničnih i oštećenih ili nedostajućih glasova.
- Na individualnom nivou TAT nam govori koji glasovi odstupaju od poželjnog izgovora, a na nivou grupe koliko dece ima problema s određenim glasovima – (npr. koje treba korigovati, a koje izazvati).

GLOBALNI ARTIKULACIONI TEST

Razlikuje se od TAT-a samo u načinu ocenjivanja

reči	+			±	-			primedba
	1	2	3	4	5	6	7	
	dobri glasovi			granični glasovi	Distorzovani	van konteksta se teško mogu razumeti	dete ne može da ga izgovori	

TEST SHVATANJA GOVORA

1. Pokaži zid, uzmi ključ, pokaži prozor.
2. Pokaži kako beba spava, jede, trči.
3. Da li je limun žut, šta je meko, šta je široko?
4. Čije je to dugme, a ovo, a ono?
5. Šta je na stolu, ispod, iza stola?
6. Kada je padala kiša? Juče ili pada sada ?
  - Kakvo je danas vreme?
  - Uzmi bombonu posle mene.
7. Pokaži kako je bata oprao ruke.
  - Pokaži kako je bata uzeo olovku.
  - Gde se sakrio miš?
8. Pokaži kako ćemo ići u šetnju.
  - Šta ćemo raditi kada padne noć?
  - Kada je hladno obući ćemo...?
9. Bata je dobio voz. Kakva radost! Kako je bata pokazao radost?
  - Šta radi bata kada dodje bolest?
  - Mama je otputovala batu je obuzela tuga. Pokaži.
10. Uzmi kliker sa stola, stavi ga u džep (kutiju) i predaj seki (bati).

FORMULAR ZA ISPITIVANJE SHVATANJA GOVORA

Ime i prezime _____

Datum ispitivanja _____

Gdina starosti _____

1.	zid, ključ, prozor	(konkretne imenice)
2.	spava, jede, trči	(glagol u sadašnjem vremenu)
3.	žuto, meko, široko	(opisni pridevi)
4.	moje, tvoje, njeno	(prisvojne zamenice)
5.	na, ispod, iza	(predlozi)
6.	juče, danas, sutra	(prilozi)
7.	oprao, uzeo, sakrio	(prošlo vreme)
8.	ići ćemo, spavaćemo, obući ćemo	(buduće vreme prvo lice množine)
9.	radost, bolest, tuga	(apstraktne imenice)
10.	Uzmi kliker sa stola, stavi ga u džep (kutiju) i predaj seki (bati)	(složeni nalog)

- Kako dete percipira govorne zahteve.
- Od deteta se traži pantomimsko i gestovno izražavanje, ali je bolje ako ga prati i govorom.
- Nalozi ispituju devet kategorija reči i 1 složeni nalog.
- Potpuno uspešan odgovor – izvršava sva 3 naloga vezana za određenu kategoriju reči.
- Uspeh pohvaliti, a u slučaju neuspeha pokazati šta nalog znači.

TEST ZA ISPITIVANJE JEZIČKE SPOSOBNOSTI (S. Vladislavljević)

- Оријентациони увид у ниво језичке развијености детета – да ли влада одређеним граматичким категоријама.
- Упрошћен – само указује на одсуство језичких способности.
- 10 питања блиских искуству детета која наводе на кратке, али строго усмерене одговоре.
- Питања су сугестивна, могу се и постављати и додатна у циљу навођења детета на одговор.
- Тражи се вербални одговор
- Ако на макар једно питање не добијемо адекватан одговор сумња се на недовољну језичку развијеност
- Не оцењује се изговор, већ способност služenja одређеном граматичком категоријом.

Прилог 5.

ЈЕЗИЧКА СПОСОБНОСТ

Тест за испитивање језичке способности с предвиђеним
одговорима

1. Моја лопта је мала. Колика је твоја?
- Велика -
2. Ту су кликери, а шта су то?
- Лопте -
3. Ко седи овде?
- Бага и сека -
4. Где ти је марамица?
- У делу -
5. Како ауто јури?
- Брзо -
6. Ко хоће лопту? Ти?
- Ја -
7. Шта ја радим?
- Пишеш -
8. Шта ти је чика дао?
- Лопту -
9. Шта је мама радила, кувала?
- Кувала (је) -
10. Ево кликера. Шта ћемо да радимо?
- Играћемо се -

Формулар за испитивање језичке способности:

Име и презиме _____

Датум испитивања _____

Године старости _____

Грамматичка категорија

1. придев
2. множина
3. свеза
4. предлог
5. прилог
6. лична заменица
7. именички падеж
8. глагол у садашњем времену
9. прошло време
10. будуће време

Језичка способност ЈС - упише се број адекватних одговора

TEST ZA ISPITIVANJE JEZIČKOG ZAPAMĆIVANJA I SAMOSTALNOG PREPRIČAVANJA

(S. Vladislavljević)

- Cilj – kako dete **reprodukuje** jezičku sadržinu i u čemu su teškoće.
- Procenjuje se
  - broj zapamćenih i zapaženih podataka
  - lakoća izražavanja
  - struktura rečenica
  - sposobnost samostalne interpretacije
  - spontana artikulacija.
- Ocena od 1 do 10, pri čemu je 10 besprekoran govor s elementima kreativnosti.
- Ponavljanje priče nije poželjno, a pomaganje detetu je dozvoljeno, ali smanjuje ocenu.

Прилог 6.

ЈЕЗИЧКО ЗАПАМЋИВАЊЕ, САМОСТАЛНО И СЛОБОДНО ПРЕПРИЧАВАЊЕ

- а) Испитаник се упозори да пажљиво слуша, како би касније поновио следећу причу:
„Мама је купила Милану и Весни корпицу трешања. Деца су се играла напољу и окачила корпицу с трешњама о дрво. Док су она јурила за лоптом, долетели су врапци и појели трешње”.

Испитивач записује интерпретацију испитаника:

- б) Препричавање уз помоћ питања:
- Шта је мама купила деци?
  - Како су се звала деца?
  - Шта су деца урадила са корпицом?
  - Шта су још радила?
  - Шта се десило са трешњама? Ко је појео трешње?
- ц) Слободно препричавање:
Детету се да налог да прича дечаци о фудбалу, девојчице о пословима које мама обавља у кући. Испитивач записује:

ISPITIVANJE REČNIČKOG FONDA

- Reči kojih dete može da se seti u određenom vremenskom periodu (15 min.).
- Pisanje po diktatu.
- Pisanje sastava o proleću.

TEST ZA ISPITIVANJE VERBALNOG PAMĆENJA

(S. Vladislavljević)

procenjuje se:

- opseg auditivne percepcije
- neposredno verbalno pamćenje
- odloženo verbalno pamćenje
- sekvence (redosled) reprodukcije

- gramatička razvijenost - verbalne stimulacije donekle prate razvoj gramatičkih oblika: vrste reči, padežne promene, rod, broj, prošlo i buduće vreme, pogodbeni način i višesložne reči
- semantičko shvatanje poruke

65 verbalnih stimulacija u 8 grupa (prvih 5 grupa po 10, a ostale po 5):

1. plozivi (p,b,t,k,d,g) i vokali u jednosložnim kombinacijama
2. dvosložne reči - plozivi i vokali (baba)
3. dvosložne nereči - plozivi i vokali (potu)
4. proste rečenice
5. proširene rečenice (4 do 5 reči)
6. izuzetno proširene rečenice
7. složene rečenice (10 do 14 reči) - pretpostavljaju razvijen jezički sistem
8. probna (ne boduje se) – složene rečenice još šireg opsega mogu se primenjivati kod omladine i odraslih

Način obrade podataka

- U prvih 5 grupa maksimum po 10 bodova – deca tipičnog razvoja između 6 i 7 godina ga obično dosežu.
- VI i VII grupa po 5 bodova.

I	II	III	IV	V	VI
PA	PAPA	POTU	Deca skaču.	Prodavnica je iza ugla.	Uputili smo se preko livada i živica da tražimo odgovor.
KE	TATA	BEKI	Radio svira.	Sve je spremno za polazak.	Iza njega je išao jedan naš drug kome je ime Cvetko.
BA	KAKA	TIGA	Kupiću jabuke.	Cvokotali su čekajući autobus.	Vraćali smo se zadovoljni kad da smo obavili važan posao.
DA	BABA	DAPO	Čitaću novine.	Krenuli su jutros u lov.	Nemojte drugovi govoriti svi u glas jer se ništa ne razume.
TA	DADA	KOGE	Doneo je korpu.	Razmisliću o njegovom predlogu.	Zemljotresi u blizini južne obale Japana stalno potresaju japanska ostrva.
GA	PATA	GIDE	Imale smo lutku.	Otputovali bismo na drugo mesto.	
PI	BAKA	BUKI	Cvet miriše.	Celo veče su lepo pevali.	
TU	GADA	KODU	Deca se igraju.	Posle ručka ću se lepo prošetati.	
DO	PADA	KUTO	Baka će čekati.	Letovali smo blizu male reke.	
GE	KAPA	PEDA	Truba je svirala.	Uskoro će se deca vratiti.	